

Hendrik Albada

Udvælgelse og spredning sikrer et solidt fundament i avlsprogrammet

Med et årligt salg på 23 millioner doser er ABS en af de største leverandører af tyresæd på verdensplan. Den amerikanske avlsorganisation har sat sig som mål at producere den bedst mulige genetik til hver mælkebedrift, hvormed kunden forbedrer driftsresultatet hurtigt og maksimalt. Omkring 60 % af denne genetik kommer fra kernevirkksomheden De Novo Genetics. Hendrik Albada er ansvarlig for det europæiske avlsprogram. Hvad er han opmærksom på?

Dit visitkort siger 'European Breeding Program Manager'. Hvordan ser din arbejdsdag ud?

- Produktudviklingsteamet, som jeg er en del af, analyserer genetiske data fra hele verden. Ud fra dette laver jeg et første udvalg af tyre og kviekalve. Mit fokus er på data fra Europa, men jeg ser også ud over europæiske grænser. Der kan også være meget velegnede tyre og kviekalve i Nordamerika til det europæiske marked. Derudover laver jeg parringer for vores kerne- og partnervirksomheder. At besvare spørgsmål og oplære kolleger og holde oplæg er også en vigtig del af mit arbejde".

Hvad er du opmærksom på, når du laver parringerne?

- Sund fornuft er fortsat det vigtigste, så ingen 'ekstrem på ekstrem'. De parringer, jeg laver i dag, bliver de tyre, som vores kunder skal arbejde med om to år. Vi skal derfor allerede nu tage højde for, hvordan markedet ser ud om to år. Derudover skal vi sikre tilstrækkelig spredning i sønner og mødre. Selektion er det vigtigste værktøj i avlen. Genomisk test fjerner en vis usikkerhed, da det giver os mulighed for at lave bedre parring og udvikle genetik endnu hurtigere.

Hvor mange tyre tester ABS årligt?

- Til vores Holstein-program tester vi omkring 6.000 tyre hvert år. Størstedelen af disse dyr kommer fra vores eget De Novo-program og partnervirksomheder. Nogle køber vi gennem tredjeparter, og nogle køber tilbage gennem ICON-programmet. I sidste ende kommer omkring 200 tyre hvert år ind i produktionsstalden. Af disse er 30 tyre i Storbritannien. Hvor når de producerer sæd afhænger af deres vækst og varierer fra 8 til 14 måneder. Så

snart der er sæd af god kvalitet, er tyren tilgængelig for kunderne.

Hvor vigtige er hunddyrene?

- På grund af den stigende grad af genetisk beskyttelse er det vigtigt for os at fortsætte med at investere i hunddyr. Hvert år tester vi omkring 4.000 hunddyr. Vi foretrækker at investere i dyr, der tilføjer nye blodlinjer eller avlsværdier til vores program. Selvom det tager en generation længere, kan vi også give variation i stamtavlen på vores tyre i hun-linjen.

'DET ER FANTASTISK, AT VI KAN BIDRAGE TIL DE KRAV OG UDFORDRINGER, VI STÅR OVERFOR I KVÆGBRUGET – NU OG I FREMTIDEN.'

Kan du nævne nogle eksempler på tyre købt hos europæiske opdrættere?

- RUBELS-RED er nok den mest berømte tyr født i Holland, men RYDER-RED og SHIMMER RC kommer også fra hollandske opdrættere. MONK og GO-FAST er (sam) opdrættet i Danmark af Tirsvad. Der er stadig kontinuerligt spændende europæisk opdrættede tyre i pipelinen, herunder nogle meget interessante røde tyre. At arbejde med opdrættere og partnervirksomheder, der har et stort netværk, er fortsat en vigtig del af vores program.

Hvad er ICON-tyrens rolle i avlsprogrammet?

- Med De Novo investerer ABS meget i udviklingen af genetik, så vi kan skabe yderligere værdi for vores kunder. Derfor ønsker vi, at denne genetik bliver tilgængelig hurtigt. Vi vil selvfølgelig også beskytte de foretagne investeringer og forhindre, at det bedste afkom af vores tyre ender hos konkurrenter. Det gør vi ved hjælp af en ICON-kontrakt. Gennem ICON-programmet kan enhver kvægbruger tidligt bruge den højest tilgængelige genetik til at forbedre sin egen besætning. I praksis ser vi, at tyre ikke sælger mindre, fordi der medfølger en ICON-kontrakt. Procentvis er andelen af afkom af ICON-tyre, der ender i avlsprogrammet, lille.

ABS er oprindeligt en amerikansk virksomhed. Hvordan sikrer ABS, at deres forsyning opfylder behovene hos mælkeproducenter i Danmark.

- Ethvert land og husdyravler har sine egne udfordringer og behov, selvom der er klare tendenser på mange markeder. Ved at holde tæt kontakt med opdrættere og vores salgsteam modtager jeg signaler fra markedet. Det spiller naturligvis også samarbejdspartnere som Dansk ABS, der besøger vores kunders gårde hver dag en rolle i. Ligesom NTM fokuserer Net Merit (NM\$) på økonomiske karakteristika og for ABS, hvilken ekstra margin en tyr kan tilføje til næste generation.

Hvordan beskriver du avlsmålet for det europæiske marked, og hvilke udvælgelseskriterier er der tale om?

- Hvor end en ko opdrættes, er det i sidste ende for kundens levebrød og skal derfor generere penge. For kommerciel mælkeproduktion er Net Merit (NM\$) den avlsværdi, vi mener er bedst egnet

til dette på verdensplan. ABS arbejder internt med sit eget indeks, som er afledt af Net Merit, hvor Body Weight Composite (BWC*) er korrigeret. Der er stigende efterspørgsel efter effektive køer, der ikke er for store, men som dog har matchende bredde- og dybdemål. Hvor BWC har stort fokus på (negativ) forpart og (meget) åbenhed, mener vi, at dette skal være mere i balance med højde og indhold.

Vi ønsker selvfølgelig også, at køerne bliver gamle uden problemer. Dette kræver et valg baseret på konditionsegenskaber. Spredningen mellem danske kvægbrug er stor og det samme er spredningen i avlsmål. Græsning eller ej, malkerobot osv. Det hele spiller en rolle i den endelige tyreudvælgelse af mælkeproducenten. I sidste ende er det ideelle yver til en malkestald og robot ikke meget anderledes. Begge systemer nyder godt af god patteplacering og tilstrækkelig pattelængde, og det er fortsat noget, vi

skal tage højde for i vores avlsprogram.

Hvordan overvåges indavl i dit eget avlsprogram, især i dit eget kerneselskab De Novo?

- Ved at sprede! Stor variation i blodlinjer og karakteristika sikrer et stærkt fundament for avlsprogrammet. Derfor arbejder vi med mange forskellige sønner, og vi skifter jævnligt. Når en tyr har opnået det ønskede antal drægtigheder, går vi videre til den næste. Sidste år brugte vi 91 tyre i De Novo og i år har vi allerede anvendt 70 tyre. Ved at indføre stor variation er du mindre afhængig af heldige træf, du øger pålideligheden af avlsprogrammet, der er mere diversitet mellem tyrene, og noget for ethvert marked!

Hvilken udvikling på markedet ser du?

- Polled (hornløs) avl er en udvikling, som vi går stærkt ind for. Forbrugere og politikere modsætter sig i stigende grad afhorning. Ved at udvikle genetik kan vi

dække dette på forhånd. I øjeblikket har vi allerede pollede tyre over 3.000 TPI og 1.100 Net Merit\$ til rådighed. Mens disse pollede tyre stadig for det meste kommer fra et begrænset antal sønner, forventer jeg, at vi om et par generationer kan sprede dette tilstrækkeligt og kombinere disse linjer. Inden for få år vil vi kunne tilbyde en god pakke af homozygotisk genetik (afkom 100% hornløst) på et højt genetisk niveau for alle egenskaber. Landmanden skal så ikke længere gå på kompromis i sit valg af tyre. Når det kommer til polled avl, kan ABS virkelig ændre markedet. Og vi arbejder selvfølgelig også med miljøet, med vægt på egenskaber som lang levetid og fodereffektivitet.

Der er mange forskellige udbydere på markedet, hver med sit eget avlsprogram. Hvorfor skal en dansk mælkeproducent vælge at samarbejde med Dansk ABS?

- I ABS er vi i den unikke position, at vi har produktionsfaciliteter på begge sider af Atlanterhavet. Det giver os mulighed for at udnytte den bedste genetik fra både Nordamerika og Europa, og sikrer bred spredning, så vi kan tilbyde genetik til enhver type kvægbrug. Ved konsekvent at følge avlsmålet har vi opnået et stærkt fundament i USA og Europa, som vi kan bygge videre på. De Novo har været forpligtet til et klart avlsmål siden sin start i 2016, og det har bestemt givet pote. Det er et førende avlsprogram til udvikling af genetik til kommercielt husdyrbrug. Derudover har ABS med Sexcel den bedst tilgængelige køns sorteret sæd på markedet, og vi har et unikt kødkvæg program til krydsning på malkekvæg. Formålet med avlen er at forbedre den næste generation. Ved at bruge Sexcel i kombination med Beef skærer kniven begge veje. Udover at dette giver kvægbrugeren højere indtjening på kød, så stiger den genetiske fremgang i hans besætning hurtigst på denne måde. Eller som vi siger hos ABS "Making Better Cows, Faster"!

Hvad gør dit arbejde så spændende?

- Den dag, jeg opdrætter den perfekte tyr, vil også være min sidste dag på arbejde. I avlen kan vi altid gøre næste generation bedre. Markedet er altid i bevægelse. Indekser ændrer sig, men det gør politik og miljø også. Det er dejligt, at vi kan bidrage til at løse de krav og udfordringer, vi står over for i kvægbruget – nu og i fremtiden.

**) BWC: Body Weight Composite BWC, indeks, hvor vægten af en ko forudsiges på basis af højde, forehand, indhold og åbenhed.*

